

REVISTA LITERARA
reportaj - satira - umor
Inregistrata Tribunalul Arad,
Secția III Nr. 22/938

Director:
SIMION MICLEA

Redacția și Administrația
ARAD
Str. V. Babeș Nr. 10.
Telefon: 10-83

ABONAMENTE:
150 lei anual, 3 dolari pt. America
500 lei pt. întreprinderile mijlocii;
1000 lei anual pt. marile întreprinderi. Abonamentele se plătesc laainta.

Nu trebe să fim statici, ci dinamici...

D. Cezar Petrescu, cunoscutul critic și ziarist, publică în ziarul "România" următorul articol, despre însemnătatea politică a hotărârii Regale prin care a fost înființat Partidul Națiunii:

Rostirea regească de-o sobrietate egală, a fixat punctele cardinale ale noului partid al Națiunii, într'un lapidar ceapătruns în inimi, dar se va fi luminat în toate cugetele. S'a adresat sentimentului. A lăsat inteligenței, conștiinței, experienței, gloria de a lămuri, pe a tuturor să percepe celace s'ar fi cuvenit de mult lămurit, dacă în sistemele de decăță n'ar fi rămas încă rezidurile vechilor ideologii, vechilor noștrii, o sterilă deformăție a explicațiilor discipline politice și mentale.

Poporul cel mult — Nația autentică — a simțit și a înțeles. Alături și se mai află, încă neadormită, o pulbere plutitoare a foștilor arendăși de speranțe, e foștilor doctrine de partide, e foștilor arhitecți de chimere, care renunță mai greu decât amăgirile care le-au fost o răstă de existență.

Acestora ne adresăm. Cum Suveranul o spunea. „Fără a disprețui înfăptuirile celor de ieri...”, e fără a disprețui înfăptuirile celor de azi, înțelegem că o vlață în lăptășă de iupță, de speranțe, de speranță, un caz de conștiință ce-or ce rezemau într'adevăr pe o conștiință chiar în năluciri.

De înțeles. Altarele nu se pătesc ușor. Nicl când sunt gollite de idoli. Mal rămâne obiceiul trecutului, o nostalgie, pașii care se treaptă subconștient, în mecanica întirii spre templele devastate.

O vină?

Dintr'un punct de vedere da. Dar mai mult o dramă. O dramă cu mai impresionantă, cu cât este absurdă. Se întemeiază pe lăptășă negare a realității.

S'au năruit în juru-ne jări regiilor, orgolii, forțe care se socoteau sărămate, fiindcă se rezimau pe o certie neverificată. S'au năruit în lăptășă ideologiile unui veac jumă-tă.

Și mai ales s'au năruit oame-năcestor religii de mult moarte, care mai rămăsereră numai în oasele rituri, vameși și fariseii deștrășiiilor.

Acestea nu s'au petrecut doar în celălalt capăt al lumii. Nicl în celălalt capăt al veacurilor.

Și acum s'au petrecut; — sub noștri. Intr'o realitate a des-punerii, a prăbușirilor, a falii-

mentelor, urmărită minut cu minut prin mijloacele tehnice ale timpului care au sincronizat toate evenimentele de pe planetă.

Totuși se mai găsesc oameni care întreabă, se întreabă, discută, demonstrează, așteaptă.

Așteaptă, ce? Demonstrează, ce? Neantul!

Fiind contrariați de realitate, după ce atăta vreme au ignorat realitatea și n'au prețuit realitatea, sunt indignați de o realitate care li se pare illogică.

Iată drama lor!

S'o ușurăm, talmăcind prin logică realitatea care logică a fost.

Și să aducem răstăcirile la matca sănătoasei rațiuni. A sănătoasei rațiuni confirmată de fapte, de în-lăntuirii cronologice, de rezultate.

Caldă chemare a Suveranului cu întonații severe de ordin, a sunat: „Nu trebuie să fim statici, ci dinamici...”

În opt cuvinte un indemn, o soluție, o concluzie, un program.

În opt cuvinte un ordin, fiindcă de astădată, nu se rostea numai Regele Țării, ci și Comandantul Suprem al unui partid totalitar, întemeiat pe supunere, pe abdicarea absolută a individului, pe o mistică asacrificiului absolut și a biruinței care nu cunoaște obstacol.

Asemenea indemnuri, au sunat, ieri-ne Suveranul, de zece și sute de ori într'o Domnie de zece ani. Erte ne, fiindcă nu întotdeauna le-am urmat!... Le-am aplaudat, le-am a-

clamat, le-am jurat — și pe urmă ne-am întors acasă, la micimea și la egoismul nostru, ca să ne vedem de micimea și egoismul nostru.

Intre Rege și noi, între Tron și Țară, între Coroană și Popor, între Conducători și conduși, se mai aflau nenumărate trepte, ramificații, superstructuri constituționale-guvernamentale, care diminuau indeoptrivă măsură forța galvanică a comandii și elanul spontan al execuției!

Totul întârziă, se răcea, se împușina.

Totul devenea numai o pală, o anemiată, o desincarnată imagine, a realizării viguroase care ar fi putut să fie.

De astădată comanda ajunge direct, imperativ și prompt, la postul executantului.

Supunerea va să fie totală, spontană, am spune — reflexă!

Supunerea de ostaș la ordinul Comandantului Suprem; nu numai da cetățean la porunca monarhului — ceea ce printr'o stranie degenerare a molimelor de controverse constituționaliste, devenise o datorie și un drept echivoc, o volatilizare a răspunderilor și a sancțiunilor, o sistematizare a pasivității cetățenești care își cheltuisse tot capitalul de energie în bătăliile electorale, în răsbunările electorale.

Static era cetățeanul față de lozincile regale.

(Continuare în pag. 3-a)

Răfueți, glume, polemici & Co.

...Copiii ca și cucoanele — aceste poate că vreau să pară mereu mici! — sunt teribili. Iată de exemplu, flăcăul de cinci ani al unui bun prieten al nostru e învitat să se lase spălat pe mâini, pentru a fi dus la plimbare. Dar el nu, ci răspunde:

— Nu mă spăl pe mâni... mai bine-mi iau mânușile!

...Zilele trecute, pe una din străzile Londrei, a fost un scandal imens:

— Trecătorii au voit să linșeze un pașnic cetățean ce voia să-și clădească o casă!

...C'o rândunică nu se face primăvară!

— Da, dar când vine una, nici celelalte nu-s departe!

La noi au venit toate anul acesta dar nici vorbă de primăvară... Oare mai putem spera să avem și o vară?

...Cucoanele, nu se mulțumesc cu rochiile scurte ce le poartă de o vreme încoace, ci au început să poarte și ciorapi scurți, numai până mai jos de genunchi!...

...Bărbatul unei cucoane pică într'o noapte pe neașteptate acasă dintr'o călătorie și'n afară de deranjamentul din dormitor, mai zări pe balcon, chipul unui necunoscut. Cucoana, observând, nu-i mai așteaptă întrebarea, ci-i răspunde:

— Zău, dragă, e un... parașutist căzut adineauri!

al. miron

Gila Iuân Nojița șicire

...Iacă mă cămam hotărât ca să vă scriu și săptămâna aiasta, că știu io că vă plașie vouă să șiciti în toată duminica o firă pă Băravu nost, ca să mai vigeți șie fac șielie tri fecie gila Șabiș, carie musai să să îndrăgostească ge domni dacă nu leo fi luat apa până amu, că dară am auzit că o eșit marie și so preumblat pă o uliță gin Șabiș și o zis cătă neșce căși că dacă nu să duc cu ie atunși le dușie. Și leo dus că dară cășile nu să pot dușie gi bun maganu lor că n'au pișioarie ca uoamini.

Apu iacă și cu vremia asta is tăt ge bain că tăt ploaie în tătă zi și în tătă noapcea și o înșieput săm putrăzască bunățacea me ge clop ge bucace. Că dară tăt vam spus io să fiți uoamini ge bese-rică și să vă purtați cum să cage. Da voi nu. Și amu iacă so măniet Dumnezo pă noi pă tăfi și nie ploaie gi nu mai șcim șie să fa-șiem cu vremia asta. Dapu niși nui ge mirare cu atăcea blăstă-măfi căces pântră uoamini că șo perdut Dumnezo răbdarea cu noi. Dapu iară mă întorc io și zic că nio mai înșercat Dumnezo pă noi și pă urmă iară am mai căpătat o pic ge mince și iară o fost binie. Apu cred că iară o fi binie. O fi ie an rău și nom ave tăt șie nie trebe și om mai răbda on pic da or treșie elie și aieșce. Numa să nu nie pergem firea numa să fim tari și să nu nie plecăm la unu și altu că nu șcim carie nie vre rău și carie binie.

Iacă așe dară. Numa ge așeia să nu fie nime amărit că amă-rala să suie la-cap șil strică și geaclo să scoboară la inimă și o strică și pă ie. Apu gi șie să lie stricie că mai avem lipsă gi iele și geamu incolo că doară nu să gată lumea amu și cu noi.

Io anume vam scris aieșce ca să lie scifi. Că și io ghingesc ca și voi.

Și amu pă gătace să vă mai spun una. Ba nu vo mai spun că tunna văzui co scriso domnu drector în alt loc în foaie. O și cifi voi căi triaba așeia faină pă carie or făcuto focarii gin Băr-zava și cu căpitanu lor carie so dus la foc cu parazolu ca Cham-berlain așieia șie o fost mai marie păstă ministrii gin Anglia carie tăt cu parazolu o vrut să oprească șielalat foc carie arge amu în Europa, agică bătaia. Apu tăt așe cum no putut fașie Chamberlain nimic atăta a făcut și căpitanu focarilor gila Bărzava.

Faină triabă și nui scumpă gi carie să tăt cumperi pă scum-pecea asta când numa treburi ge aieșces lesnie.

Noa apu ge așeia să fașieți binie să nie trămiceți abolimentu, că noi neom sili să scoacem Băravu mai ges gicăt tăt la două săptă-mâni cum vam scris săptămâna triecută.

Al voștra
IUAN NOJIȚA

Gura barza

— Tare fãlos se mai ține unul dela noi de când a primit un costum de haine dela cineva din Tebea. Oare cãldurile astea n'o sã-l supere și sã fie silit sã se lipseascã de el.

— Fotbaliștii sunt și... boxeuri. Vã rugãm sã nu rãdești, ci sã întrebãți pe Fusoi și pe Pascu, cum a fost matchul?..

— Unul domn i-a dat „dulci- neea“... pasaportul, pentrucã pãnã sã ajungã la ea — a piedut „pulul țãrgului“ ce i-l cumpãrãse.

— Este un vãduv la noi care face o curte tare... strașnicã. Gurile rele vorbesc cã are și întâlniri în locuri ascunse. Iatã însă cã noi tot i-am dibuit și în acele locuri.

— O dudule din Criștior, relu- ndu-și activitatea, a primit-drept „pulul țãrgului“ un moșulicã sim- patic. Oare ce va spune cel cu „pãru roșu“ la treaba asta?

Brad

— Cucoanele dela noi sunt cu- rioase sã știe unde se aflã cucoana cãreia îi place carnea de pui, de- oarece de un tim a dispãrut din localitate.

— Prietena cucoanei cu... puil, este nãcãjitã cã i-a plecat partenera. Se vorbește cã motivul ce a deter- minat-o pe prima sã pãrãseascã pe... secunda este cã — în ultimul timp — nu se mai înțelegeau în ce privește... felul de preparare a pulilor.

— O altã cucoanã va primi un armãsar „pur sãnge“ — comandat special pentru ea din strãinãtate. Aceasta în vederea curselor de galop ce se vor organiza la toamnã.

— Un domnișor dela Gurabarza de care nea-m mai ocupat noi, și care are o mustațã artisticã, mereu este vãzutã cu o cucoanã din Brad care locuiește pe strada ce duce din piațã, spre țãrgul de scãnduri. Nu știm, poate este autorizat cu înlocuirea? Oare cucoana aceasta a uitat de când a venit la Brad? S'au s'a „domnișor“ în așa hal încãt nici nu mai rãspunde la salut?

...Cãt privește mustãcioãra ar- tisticã, credem cã ea va fi periatã în curãnd!..

Hãlmagiu

— Fetele noastre sunt bucuroase cã a venit vara deși le ploate a- proapa în fiecare zi... Mai bucuroase sunt însă cã le-au venit... oaspeții mult așteptați, deși au cam pãșit-o cu el, cãci mulți s'au dat ficiori și pe urmã la sãrbãtori le venirã ne- vestele cu copii dupã ele, de biãteie fete nu știau încotro sã fugã mai repede și pe unde-și ascunde obra- zul cam mãncat de rușine. De, cam așa e viața, — n'ai ce face!..

— Și de când avem oaspeți, a- vem și obiceiuri noi: bãeșii nu mai conduc fetele acasã, ci ele îi conduc pe ei. Ce sã-i faci? Vorba cãntecului: Astãzi vremea s'a schim- bat: vine fata la bãiat!

Rãutãți

Amicul meu Ionel Vo- lentir, care a scos în zi- lele trecute un volum de epigrame.

Ți-am citit volumul amice,
Despre Brãnzã și Rãzor,
Dar am auzit cã lumea zice
Cã-i otravã lui Azor.

C. R. Bãnãțeanu

Petriș

În urma încheierii armistițiului pe „frontul ulișii dela poștã“, un nou front sa ivit: primadona din „cãmp“ a declarat rãboi verișoarei sale. Cam curios, dar gurile rele spun cã motivul ruperii relațiilor dintre cele douã colege verișoare este destul de puternic. Deocãmdatã noi suntem în așteptarea desfășurãrii evenimentelor.

— Pãnã mai acum un an boala cumpãrãrii de biciclete molipsise Petrișul și jurul, ca apoi în ultimul timp boala sã disparã. Interesãndu- ne care a fost medicamentul mira- culos, am aflat cã nu este altul de- cãt pãșania domnișorului care nici mai mult nici mai pușin, d-sale soa- crã i-a tãiat bicicleta cu securea. Cine spune cã soacrele nu au și ele puteri doctorescești?

— Acum douã zile am întâlnit pe stradã un domnișor din Petriș care întreba de serviciul veterinar al ju- defului, pentru a anunța apariția „strechei“ la una din d-șoarele cliente ale coloanelor noastre. In- sistãnd sã-mi spunã și mie mai a- mãnunșit acest curios caz, tãnãrul din Petriș grãit astfel:

— Primadona noastrã No. 1 are streche. Când eșunge în anumite puncte din sat, începe sã fugã de nu i se vãd picioarele“. La între- barea mea cã de unde a ajuns tã- nãrul la această constatare, a ple- cat capul în jos și mia indicat fãrã jenã (eu însă mã jenez) locul unde a constat el prezența strechei.

Mari mai sunt și minunile tale Doamne!

— Conișa ca castel la cap din Petriș, a început nu de mult sã nu mai dea nici bunã ziua. Dealțul nu este de mirare, cã erau singurele cuvinte romãnești pe care le știa „romãnca noastrã“. Nu uita conișa, cã dupã câte am auzit noi, aștia dela „bravo“, au mai învațã restul claselor primare neterminate. Și.. doamne ferește sã nu se complice lucrurile rãscolind „vech'he amintiri“.

— Corespondentul nostru agricol din Petriș ne telegrafia cã sãmãnța de bumbac semãnatã acum doi ani de dascãl, a rãsarit în urma ploilor din acest an. Mai mulți interesați din jur, vor face o excursie sã va- dã cum lipidelle cresc mai întâu în pãmãnt. Dacă este așa, felicitãrile noastre.

— Mai mare peste finanții din Petriș este dl. perceptor din Sãvãr- șin și ca atare i-am fãcut loc în rubrica Petrișului.

Intrãnd într'o zi în biroul simpa- ticului perceptor din Sãvãrșin, ni-a prezentat o verișoarã din T. Seve- rin! Curios a fost faptul cã o parte din rujul de pe buzele verișoarei aterizase cu parãșuta pe obrazul diu perceptor. Ei, ce sã-i faci, în timpurile de azi toate se petrec în familie. Sã-ți trãlascã verișoara per- ceptoare și sã ai grijã sã-i cumperi un alt ruj care sã nu se șteargã, cã de rujul azi spune gradul de ru- denie.

Peșin

Tudorache (în stãrșit!) și-a prios nevasta. El o palmã; amantului un protest energic:

— D-le, ai sã mi-o plãtești!
— Domnul meu, d-na e martorã cã niciodatã n'am plecat de aci fãrã sã mã achit.

Deva

— Loc „Emi“ mulțumește pe a- ceastă cale, tuturor acelora care i-au felicitat secretara de ziua ono- masticã (32 Mai Sft. Eleonora).

— Se anunțã înființarea unei noi societãți literare în localitate: „A- vântul tinereții“. Avem sã cerem ca Deva sã fie ridicatã la rangul de municipiu, dar are douã societãți. (Ce oraș, chiar municipiu, se poate mândri cu așa ceva?)

— Acum o ciudãțenie. Zice-se cã ai mare trecere la fete dacã ești director (nu imoportã ce di- rector). Un lucrãtor sa și recomãndat pe peronul gãrii: director al fabricii de conserve, dar n'a nimerit-o. Lendina care și așa era prea con- servatã, i-a fãcut vânt. (Apoi sã crezi în oameni?)

— Examenele s'au terminat cu bine, chiar și autobusul Deva-Bãița ducea veselie acasã. De ce nu? Nimeni din partea acela n'a rãmas corigent la patru obiecte. (Ar fi bine dacã n'ar fi și fete la L.R.M.)

Bãrzava

... O vãzurãm și pe asta!.. bi- neînșles, dupã toate cele ce le-am mai vãzut și auzit pe la noi!.. Dar ce anume?... Stați încet, cã spu- nem tot:

Iatã dar cã nopțile trecute, a fost trãznit un grãjd — sau așa ceva — și de pe urma trãznetului, a luat foc. Clopotele trase'n dungã însă n'au reușit sã adune nici macar pe.. pompierii voluntãri decãt într'un târziu. Dar aproape zadarnic, cãci nici unli nu știau mãnui pompa. Furtunul spart, a trebuit legat cu stoarã și aite necazuri d'astea mã- runte.

Pãnã ce toate cele stricate au fost puse'ntr'o oarecare ordine, fo- cul aproape a fost stins, — sub privirea plinã de grijã și de admi- rație a comandantului pompierilor și comunali, care venise, acoperit de umbrelã și a stat tot timpul sub ea, în credința cã stropi de ploaie ce-i loveau umbrela, va sãri dea- dreptul în foc!

...Decl, ca sã încheem aceste în- semnãri, am constata cã și pom- pierii dela noi funcționeazã ca și celelalte instituții, a cãror șefi se așezeazã numai la loc de cinste și câștig. Sã ne trãlascã!

Mãndruloc

Intellectualii din Mândruloc fac în fie- care searã cãed este timp favorabil pușin sport pe izlazul din marginea satului, unde pasc vitele.

Au doi stãlpi bãgați în pãmãnt de care au legat o plasã de prins peșt de ei și au o minge care o aruncã când de-o parte, când de alta, iar când o cãzut, spun cã-i gol.

Asta unmesce ei „vole“. Este de remarcãt cã stãlpii mai servesc și pentru vite, ca sã se scarpine de ei. Le dãm un sfat ca sã-și angajeze unul care sã mãture murdãria lãsatã în urma vitelorși pe unul mai lung ca sã uu mai aibã lipsã de scarã sã se sue sã lege plasa.

Proba

Soțul doamnei P. s'a incurcat în oraș și a ajuns acasã tocmai pe la 4 dimineața. Fãrã ca d-na P. sã-i întrebe ceva, s'a simțit dator sã se scuze:

— Dragã, iji jur cã n'am fost cu bãeșii.. la fete.
— Bine, bine! Asta o s'o vedem noi acuș!

Cauza

Cununia s'a sfãrșit. Lumea se inghe- sule în jurul celor doi tineri, imbe- jorați de emoție, dar mai ales de cãldurã. Între douã felicitãri, miresa- sa apleacã la ureche mirelui.

Ea: Iubitule, abia aștept sã vi- noaptea!
El: Și eu, iubito!..
Ea: (miratã) Și pe tine te strãp- pantofii?

Economie

Un tip de mucalit s'a prezenta unui cunoscut bogãtaș bucureșteaz cerãnd sã fie imediat primit. Secre- tarul i-a cerut sã declare scopul vizitei.

— Cu neputințã, domnule. Țiu sã vãd pe d-l X. personal.
— Regret foarte mult dar, d. X. e colosal de ocupat. Nu vã pot primi, decãt dacã îi intereseazã vizita dv. Deci scopul.

— Bine. atunci, duceți-vã și sp- nești-l cã am venit sã-i fac o econ- mie de 2 milioane.

— Da? Așteptați un moment. Peste câteva secunde secretarul invitã în biroul bogãtașului. Acesta îl întrebã! Cum vrel d-ta sã-mi faci o economie de douã milioane lei?

— Foarte simplu... Aveți o la- de mãritat, nu?
— Da... dar nu vãd...
— Ii dați tral milioane zestre, nu?
— Da... dar.
— Ei bine, domnule, dați-mi mie numai cu un milion!

20/0

*Doi la sutã e un timbru
Ce se aplicã pe costite,
pe pantofi ca și pe cimbru,
pe cãrnași și pe momite:
pe parfum ca și pe bame,
pe șpanac, pe baclavale,
pe șalãu ca și pe dame
și pe note muzicale.
E atãt de cunoscutã
dela Tisa 'n Cerna-Vodã
Cifra asta 20/0.*

*Iei nevestii rochiã ține
Cãci e plinã de pretenții,
Dar e dãnșã pentru tine
Inventeazã mici atenții;
Te mângãie te sucește,
Și te stãnge, te sãrutã,
Ba sã vezi cã te iubește*

...20/0

*Crez cã soața te înșalã,
Cãci o vezi de mult curtatã,
Te revolți te bagã 'n boalã
Și o iei la rost îndatã,
Ea, se jurã te convinge
Cã nu ești de loc cornuțã,
Cãci pe toți, cicã i respinge*

...20/0

*Te 'ntãlenști cu o fetișã,
Picioarușul de gazelã,
Ochi drãcoși și o gurișã
Dulce ca o caramelã
Tu îi zici „fetișã micã“
(Ca sã-ți faci vorba plãcutã)
Ea-ți rãspunde cã e mare.*

...20/0

*Mica Lily divorteazã
Douã zice dupã nunã.
Soțul de necaz turbeazã,
Ea, eroic erotic îl înfruntã,
Motiveazã ea în șoapte,
Cã a fost satisfãcutã
Dupã nunã 'n prima noapte.*

...20/0
Gh. Tepeș

Ține minte trei cuvinte
„Bravo!“ merge înainte